

Obsah

Obsah	3
ÚVOD	9
1 HODNOCENÍ VE VZDĚLÁVÁNÍ.....	11
1.1 Rostoucí význam hodnocení ve vzdělávání	11
1.1.1 Aktuální trendy v hodnocení ve vzdělávání	11
1.1.2 Žádoucí změny v českém hodnocení ve vzdělávání	12
1.2 Hodnocení fungování vzdělávacího systému	14
1.2.1 Pravidelné hodnocení fungování českého vzdělávacího systému.....	14
1.2.2 Aktivity poskytující mezinárodní srovnání	15
1.3 Hodnocení práce školy	16
1.3.1 Potřeba vyvážit kontrolu a podporu při hodnocení práce školy	16
1.3.2 Vývoj v oblasti vlastního hodnocení školy	17
1.3.3 Externí hodnocení	19
1.3.4 Dostupné nástroje a služby pro vlastní hodnocení	19
1.4 Hodnocení práce ředitele	21
1.4.1 Význam pedagogického vedení	21
1.4.2 Hodnocení předpokladů a práce ředitele – zkušenosti ze zahraničí.....	22
1.5 Hodnocení práce učitele.....	24
1.5.1 Profesionální standardy.....	24
1.5.2 Pokusy o tvorbu standardů v ČR.....	24
1.6 Hodnocení výsledků žáků	29
1.6.1 Význam hodnocení pro podporu výuky.....	29
2 HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ VE VÝUCE.....	32
2.1 Význam zpětné vazby	32
2.1.1 Mění se požadavky na vzdělávání	32

2.1.2	Sumativní a formativní hodnocení.....	32
2.1.3	Hodnocení a vnitřní motivace.....	33
2.1.4	Jazyk hodnocení.....	34
2.1.5	Jak a kdy žáky hodnotit a k čemu výsledky vztahovat?.....	34
2.1.6	Osobnostní a sociální aspekty hodnocení.....	35
2.1.7	Poskytování zpětné vazby jako indikátor kvality pedagogické práce.....	37
2.2	Formulace cílů.....	38
2.2.1	Nové vymezení vzdělávacích cílů v rámcových vzdělávacích programech.....	38
2.2.2	Stanovení dílčích cílů a sledování míry jejich naplnění – vývojová kontinua.....	39
2.3	Hodnocení dosažení cílů.....	42
2.3.1	Slovní hodnocení, kritéria a indikátory.....	42
2.3.2	Autentické úlohy s návodem k vyhodnocení.....	47
2.3.3	Nároky na žáka a faktory, které ovlivňují jeho výkon.....	47
2.3.4	Sebepojetí žáka a jeho dopad na přijetí hodnocení.....	48
2.4	Příklady hodnotících nástrojů.....	50
2.5	Objektivita hodnocení.....	62
3	HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ PROSTŘEDICTVÍM STANDARDIZOVANÝCH ZKOUŠEK.....	63
3.1	Standardizované zkoušky, varianty a vlastnosti, podstata standardizace, cíle.....	63
3.1.1	Standardizace zkoušky samotné.....	64
3.1.2	Standardizace podmínek testování.....	65
3.1.3	Standardizace interpretace výsledků.....	65
3.1.4	Standardizovaná zkouška a standardizovaný test.....	66
3.1.5	Příklady standardizovaných zkoušek v České republice.....	67
3.2	Testy výsledků vzdělávání.....	71
3.2.1	Státní maturita.....	72
3.2.2	Testy realizované v rámci projektu NIQUES a úloha České školní inspekce.....	73

3.2.3	Hodnocení vzdělávací soustavy z hlediska výsledků vzdělávání	74
3.2.4	Moderní způsoby testování a jejich potenciál pro hodnocení vzdělávací soustavy	76
3.2.5	Hodnocení škol z výsledků testování.....	78
3.3	Testy studijních předpokladů – příklady použití a rizika	79
3.4	Testy ověřovací a rozlišovací (srovnávací), příklady použití	83
3.5	Využití testů v hodnocení výsledků vzdělávání v ČR	86
3.5.1	Z historie	87
3.5.2	Mezinárodní srovnávací testy.....	87
3.5.3	Testování CERMAT v rámci povinné školní docházky (2004–2008)	88
3.5.4	Testování ČŠI v projektu NIQUES (2012–2014).....	90
3.5.5	Služby poskytované nestátními subjekty	91
3.5.6	Projekt CLOSE (2012–2018)	91
3.5.7	Diskutovaná témata projektů testování v České republice	92
3.6	Význam a využití doprovodných dotazníků.....	98
3.6.1	Zjišťování kontextuálních informací	98
3.6.2	Nekognitivní výstupy vzdělávání.....	99
3.7	Výhody a nevýhody standardizovaných zkoušek, využití pro sumativní a formativní hodnocení na různých úrovních vzdělávacího systému	101
4	VÝVOJ A NÁLEŽITOSTI KVALITNÍHO TESTU	105
4.1	Stanovení ověřovaných cílů – cíle evaluace (konceptuální rámec, specifikační tabulka), volba vhodného testu ve shodě s cíli	105
4.1.1	Název testu	107
4.1.2	Konceptuální rámec	108
4.1.3	Specifikační tabulka.....	112
4.1.4	Specifikace úrovně výsledků.....	116
4.1.5	Revidovaná Bloomova taxonomie kognitivních cílů.....	118
6.3	Práce s výsledky testů na úrovni žáka.....	237

4.2	Typy testových úloh (uzavřené položky, položky s krátkou a dlouhou otevřenou odpovědí)	122
4.2.1	Typy otevřených úloh.....	123
4.2.2	Typy uzavřených úloh	125
4.2.3	Hodnocení úloh.....	137
4.2.4	Časová náročnost řešení úloh.....	139
4.3	Specifika a možnosti písemného a elektronického testu	140
4.3.1	Formy komunikace úlohy a záznamu odpovědí.....	140
4.3.2	Možnosti variability úloh v prostředí informačních technologií.....	141
4.3.3	Adaptivní testování	143
4.4	Vyhodnocování otevřených úloh	147
4.4.1	Úlohy doplňovací	147
4.4.2	Úlohy se stručnou odpovědí.....	149
4.4.3	Úlohy se širší odpovědí.....	150
4.4.4	Úlohy se širokou odpovědí (esej test)	159
4.5	Tvorba a parametry testových položek.....	165
4.5.1	Obtížnost úlohy	165
4.5.2	Citlivost úlohy (diskriminační schopnost).....	168
4.5.3	Analýza distraktorů	176
4.5.4	Parametry úloh podle Item Response Theory (IRT)	179
4.6	Kvalita testu (validita, reliabilita, standardní chyba měření).....	180
4.6.1	Validita: druhy a současné pojetí validizace	181
4.6.2	Reliabilita a chyba měření	184
4.6.3	Vztah mezi validitou a reliabilitou.....	190
4.6.4	Chyba měření a její interpretace.....	190
4.7	Standardizace administrace testu a její náležitosti, průběh testování, instrukce pro žáky, paralelní testy, opisování	192

4.8	Forma prezentace výsledků (skóre, T-skóre, úspěšnost, percentil, slovní komentář), výhody, nevýhody a rizika jednotlivých forem vyjádření výsledků testu.....	194
4.8.1	Hrubé skóre výsledků žáka v testu.....	195
4.8.2	Standardizované stupnice.....	199
4.8.3	Kategorizace slovních sdělení.....	205
4.8.4	Informace o jednotlivých úlohách.....	205
4.9	Stanovení přidané hodnoty – metody a jejich úskalí.....	208
5	EVALUAČNÍ NÁSTROJE NIQES.....	212
5.1	Evaluační nástroje NIQES.....	212
5.2	Testové nástroje NIQES (obecný popis, způsob práce).....	212
5.2.1	Moduly systému InspIS SET (certifikované, školní, domácí testování).....	212
5.2.2	Využitelnost jednotlivých modulů pro sledování a hodnocení výsledků vzdělávání.....	213
5.2.3	Využitelnost jednotlivých modulů ve výuce.....	214
5.2.4	Výstupy jednotlivých testových modulů InspIS SET (pro žáka, učitele, ředitele).....	215
5.3	Nové inspekční nástroje (obecný popis, způsob práce).....	217
5.3.1	Vymezení účelu nově vytvářených inspekčních nástrojů.....	217
5.3.2	Formativní potenciál nových inspekčních nástrojů.....	218
5.3.3	Výstupy jednotlivých inspekčních nástrojů.....	218
6	INTERPRETACE VÝSLEDKŮ – KONKRÉTNÍ PŘÍKLADY.....	221
6.1	Práce s výsledky na úrovni školy.....	221
6.1.1	Celkové výsledky.....	221
6.1.2	Umístění žáků na jednotlivých úrovních.....	226
6.1.3	Rozdíly ve výsledcích na prvním a druhém stupni.....	229
6.2	Práce s výsledky testů na úrovni třídy.....	230
6.2.1	Silné a slabé stránky výuky v jednotlivých třídách.....	230
6.2.2	Silné a slabé stránky výuky v jednotlivých předmětech.....	236
6.3	Práce s výsledky testů na úrovni žáka.....	237

6.3.1	Souvislost mezi testem a školní klasifikací.....	237
6.3.2	Rozdíly ve znalostech jednotlivých žáků a práce s nimi	237
6.3.3	Využití informace o úspěšnosti žáků v dílčích úlohách.....	240
6.4	Práce s výsledky NIQUES na úrovni vzdělávacího systému.....	242
6.5	Co lze a co nelze očekávat od testů a testování.....	242
6.6	Instrukce k porozumění výsledkům – jak prezentovat výsledky rodičům a zřizovateli	243
SEZNAM ZKRATEK		244
LITERATURA.....		246